

עפ"ג 18356/07/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד מג'יד

בית המשפט המחוזי בחיפה

13 ספטמבר 2018

עפ"ג 18356-07-18 מדינת ישראל נ' מג'יד(עציר)

לפני הרכב כבוד השופטים:

אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]

תמר נאות פרי

רונית בש

מדינת ישראל

המערכת

נגד

מוחמד מג'יד

המשיב

פסק דין

השופטת רונית בש:

1. לפנינו ערעור המדינה על קולת גזר הדין שניתן בת"פ 54696-05-17 ע"י בית המשפט השלום בעכו (כב' השופט ויליאם חאמד) (להלן: בית משפט קמא) ובגדרו הושתו על המשיב העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 4000 ₪. המשיב הורשע ביום 31/12/17, על יסוד הודאתו, בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

כתב האישום

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 30/04/2017 בשעה 15:10 או בסמוך לכך, במתחם ביתו שבכפר ג'דידה מכר (להלן: המתחם), במחסן פתוח הממוקם בחלקו האחורי של המתחם, החזיק המשיב נשק- חפץ דמוי רובה סער M-16/4-M, שסוגל לירות כדור שבכווח להמית אדם, כשהוא מונח בתוך תיק בד ולצדו מונחת מחסנית תואמת לנשק.

תסקיר שירות המבחן

3. בפני בית משפט קמא הונח תסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב. מן התסקיר עולה כי המשיב בן 31, נשוי כ- 7 שנים ואב לשני קטינים בני 3 ו- 5. מקורותיו של המשיב עולה עוד, כי טרם מעצרו בתיק הנדון, הוא עבד במשך כ- 3 שנים, כנהג משאית. לאחר שהוקלו תנאי מעצר הבית, שב המשיב לעבוד כנהג משאית. לחובתו של המשיב רישום

פלילי קודם מסוף שנת 2011 בגין עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, בגינה נגזר דינו ביום 30/11/2015 והוטלו עליו צו מבחן לתקופה של 12 חודשים וצו של"צ בהיקף של 140, זאת מבלי להרשיעו בדין.

4. בהתייחס לביצוע העבירה שבפנינו, קיבל המשיב בפני שירות המבחן אחריות מלאה לביצועה והביע חרטה, תוך שהכיר בחומרת מעשיו ובפסול שבהם. כמו כן, ביטא המשיב בפני שירות המבחן נזקקות טיפוליות ונכונות לערוך בדיקה מעמיקה לדפוסי התנהגותו.

5. בבואו להעריך את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו של המשיב, מנה שירות המבחן את גורמי הסיכון הבאים: חומרת העבירה שביצע המשיב והשלכותיה; קיומו של פער בין האופן בו המשיב תופס עצמו כמי שמתנהל על פי מערכת ערכים נורמטיבית ומתנגד לאלימות לבין מעורבותו בעבירה מהסוג הנדון, וכן מעורבותו בעבירת אלימות קודמת, על רקע העובדה שלא היה בהליך הקודם נגדו כדי להוות עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות.

6. לצד האמור, במסגרת סיכויי לשיקום, מנה שירות המבחן את יכולותיו התפקודיות של המשיב, ובין היתר, את השתלבותו באופן יציב ורציף במעגל העבודה. בנוסף, המשיב לקח כאמור, אחריות מלאה על מעשיו, תוך גילוי הבנה לחומרתם. שירות המבחן העריך בתסקירו, כי המשיב יוכל להיתרם מהליך טיפולי וכי ההליך המשפטי המתנהל נגדו עד כה, כמו גם "המחיר האיש" בו נשא, תרמו לביסוס ההבנה שלו אודות גבולות המותר והאסור והמחישו בפניו את חומרת מעשיו. עם זאת, ציין שירות המבחן, כי ממידע הקיים בידי, עולה הערכה בדבר קיום סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד מצדו של המשיב.

7. אי לכך ועל מנת לצמצם את ההשלכות העלולות להיגרם למשיב, במידה שישלח למאסר מאחורי סורג וברית, המליץ שירות המבחן להשית עליו עונש של מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן לתקופה של 12 חודשים, במהלכו ישתלב המשיב בקבוצה טיפולית, וכן מאסר על תנאי והתחייבות כספית משמעותית להימנע מעבירות דומות בעתיד.

גזר הדין

8. ביום 10/06/2018 גזר בית משפט קמא את עונשו של המשיב. בית המשפט עמד בגזר הדין על חומרתה של עבירת הנשק בה הורשע המשיב. צוין כי גם אם תאומץ טענת ההגנה לפיה המשיב לא התכוון לעשות שימוש כלשהו בנשק, הרי שבעצם ביצוע העבירה התקיים הסיכון שבהתפתח נסיבות מסוימות עלול להיעשות בנשק שימוש שיפגע בביטחונו של אחר, או שהנשק יגיע לידיים אחרות ויעשו בו שימוש, כאמור. עוד במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ציין בית משפט קמא כי המשיב החזיק, בצד הרובה, גם מחסנית מתאימה, וזאת מבלי להתעלם מכך שהמשיב לא החזיק כדורים לרובה.

9. בית משפט קמא ציין בגזר הדין, כי ענישה הולמת וראויה, המשרתת את האינטרס הציבורי, חייבת לכלול גם רכיב של מאסר בפועל. בהתאם, נקבע בגזר הדין מתחם עונש הולם בעניינו של המשיב, הנע בטווח שבין 6 חודשים עד

24 חודשי מאסר בפועל, וזאת לצד מאסר על תנאי, קנס כספי וחתימה על התחייבות כספית.

10. עוד ציין בית משפט קמא, כי אף שלחובת המשיב רישום פלילי קודם, הרי שאין לתת לכך משקל ממשי, שכן מדובר ברישום פלילי יחיד משנת 2011, ללא הרשעה. בית משפט הוסיף והדגיש, כי המשיב לקח אחריות על ביצוע העבירה בפתח משפטו ובטרם החלה פרשת התביעה, וכי עסקין באב לשני קטינים בגילאים 3 ו- 5 שנים. כמו כן, הצטרף בית המשפט להתרשמות שירות המבחן, לפיה ההליך הפלילי, הרשעת המשיב בדיון, מעצרו מאחורי סורג ובריה, והיותו בתנאים מגבילים במשך תקופה ארוכה, וכן ההשפעה שהייתה לכך על בני משפחתו של המשיב ובעיקר על ילדיו, תרמו להתרעתו ולחידוד הבנתו בדבר גבולות המותר והאסור, וכן להתחברותו לפסול שבמעשהו. כמו כן, ייחס בית משפט קמא משקל לתקופת מעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריה למשך יותר מחודש ימים, וכן להיותו נתון במעצר בית במשך תקופה של כשנה, כאשר בחלקה היה נתון במעצר בית מלא.

11. בית משפט קמא מצא בגזר הדין, כי קיים סיכוי של ממש כי המשיב ישתקם. עם זאת, נקבע כי הימנעות מהטלת עונש של מאסר בפועל תפגע קשות בהיבט ההרתעתי ותהווה ענישה לא ראויה. אי לכך, נקבע כי אין בשיקולי השיקום כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם שנקבע בגזר הדין, וכי יש להשית על הנאשם ענישה משולבת של מאסר בפועל בעבודות שרות ועונשים נלווים, וזאת לצד צו מבחן.

טיעוני הצדדים

12. המערערת משיגה על עונש המאסר שנקבע כי ירוצה ע"י המשיב בעבודות שירות, אשר לשיטתה הוא עונש מקל. לטענתה, עבירה של החזקת נשק שלא כדין היא עבירה חמורה, הטומנת בחובה סכנה ממשית לחיי אדם. הוטעם, כי כאשר הנשק הלא חוקי זמין בידי אלו שאינם מורשים בהחזקתו, קיים סיכוי כי כל סכסוך פעוט יסלים ויוביל לשימוש בנשק.

13. המערערת מדגישה בערעורה, כי אין זו מעידתו הראשונה של המשיב, ומפנה לעניין זה לרישום הפלילי, הקיים לחובת המשיב בגין עבירת אלימות שבעטיה הושתו עליו, מבלי להרשיעו בדיון, צו של"צ וצו מבחן. בנקודה זו מציינת המערערת, כי המשיב סיים לרצות את צו המבחן בסוף שנת 2016, וכבר באפריל 2017 נתפס בעת ביצוע העבירה שבפנינו, דבר המעיד, לשיטתה, כי הטיפול במסגרת שירות המבחן לא צלח, וכי המשיב לא הפנים את הצורך להימנע מביצוע עבירות פליליות, ואף "עלה מדרגה" וביצע עבירה חמורה אף יותר. המערערת סבורה, כי נוכח העובדה שהמשיב נכשל ושב לבצע עבירה פלילית, יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקוליו האישיים.

14. עוד מפנה המערערת לאמור בתסקיר שירות המבחן ומציינת, כי שירות המבחן מעריך בתסקירו, כי קיים סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד מצדו של המשיב. לשיטתה, שירות המבחן סותר עצמו, שכן העובדה שהמשיב לא הפיק לקח מההליך הקודם וקיומו של סיכון להישנות עבירות, מלמדים כי המשיב אינו יכול להפיק תועלת מהליך טיפולי. כן צוין, כי המדינה עתרה, בטיעוניה לעונש, למתחם עונש הולם הנע בין 24-48 חודשי מאסר בפועל, דבר העולה בקנה

אחד עם הנחיתו של פרקליט המדינה. בהתייחס למתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט קמא (24-6 חודשי מאסר), נטען ע"י המערער, כי בית משפט קמא סטה מהמתחם אותו קבע עת שנמנע מלהשית על המשיב עונש של מאסר מאחורי סורג וברית.

15. בסיכומי של דבר, עותרת המדינה להחמיר בעונשו של המשיב ולהשית עליו עונש של מאסר בפועל של ממש, במסגרת המתחם שהתבקש, כאמור, על ידה.

16. ב"כ המשיב, בטיעוניו בדיון בפנינו ביום 8/8/18, הדגיש את שיתוף הפעולה המלא של המשיב במהלך ההליך השיקומי במסגרת שרות המבחן. כן ציין ב"כ המשיב, כי המשיב היה נתון לראשונה בחייו במעצר של ממש במשך תקופה של כחודש וחצי, ולאחר מכן במעצר בית במשך תקופה ארוכה של יותר משנה. עוד נטען באשר לנזק שנגרם מביצוע העבירה למשפחת המשיב, וכן להיותו של התסקיר בעניינו של המשיב, תסקיר חיובי, הממליץ על שיקום ומלמד, כי המשיב לוקח אחריות על מעשיו ומכיר בחומרתם. ב"כ המשיב הפנה לפסיקה בה ניתן אלמנט של בכורה לאלמנט השיקום, ונטען כי משפחתו הנורמטיבית של המשיב תומכת בו, דבר המעצים את סיכויי השיקום.

17. ב"כ המשיב הוסיף ונטען, כי עברו הפלילי של המשיב אינו מכביד, וכן הוסיף והפנה לפסיקה במסגרתה הושת עונש של מאסר בעבודות שרות על מי שהורשע בביצוע עבירות נשק. בסיכומי של דבר, ביקש ב"כ המשיב לדחות את הערעור, תוך הסתמכות על חוות דעתו המקצועית של שרות המבחן בעניינו של המשיב.

18. המשיב ביקש לומר את דברו בדיון בפנינו, תוך שהביע חרטה עמוקה על מעשיו. המשיב ציין, כי כיום הוא יודע שביצע עבירה חמורה ואף מסייע לאחרים לבל יבצעו עבירות נשק. המשיב הדגיש את הנזק שנגרם למשפחתו ובמיוחד לבנו כתוצאה ממעצרו והביע את רצונו להשתקם ולחיות בחיק משפחתו.

דיון והכרעה

19. אציין בראשית דבריי כי, לעניות דעתי, דינו של הערעור בתיק זה להתקבל. הלכה היא, כי ערכאת הערעור תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית רק במקרים חריגים של סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר (ראו, למשל: ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (04.12.13), וכן ע"פ 5316/13 מסאלחה נ' מדינת ישראל (09.12.13)). במקרה דנן סוטה העונש שהושת בגזר הדין על המשיב, באופן ברור, לקולא, ממדיניות הענישה הראויה בגין עבירות הנשק לסוגיהן השונים, וזאת כפי שיובהר להלן.

20. "עבירות בנשק לסוגיהן מגלמות בתוכן סיכון ממשי לשלום הציבור ולביטחון, שכן לא ניתן לדעת להיכן יתגלגלו כלי הנשק המוחזקים שלא כדון, ואיזה שימוש יעשה בהם בעתיד" (ע"פ 7502/12 כוויס נ' מדינת ישראל (25.6.2013)). בית המשפט העליון עמד, לא אחת, על חומרתן הרבה של עבירות הנשק למיניהן, על פוטנציאל הסיכון הרב הטמון במכלול עבירות הנשק, לרבות העבירה של החזקת נשק שלא כדון, ועל התוצאות הקשות והרות-הגורל שעלולות להיגרם מביצוע עבירות בנשק.

21. לעניין חומרת העבירות בנשק והענישה המשמעותית הראויה להן, נאמרו זה מכבר מפי כב' השופט לוי הדברים הבאים בע"פ 5833/07 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18/11/2007):

"הניסיון מלמד שנשק אשר מקורו מפוקפק, לאחר שהוא יוצא מידי המחזיק בו, מוצא את דרכו לידיים עברייניות או למפגעים למיניהם, והרי אלה גם אלה כבר הוכחו כי אין הם מהססים להשתמש בו גם במקומות סואנים, וגם כאשר ברור להם כי עלולים להיפגע מהירי אנשים תמימים שנקלעו לזירה בדרך מקרה. לפיכך, התרענו בעבר ונחזור ונתריע גם הפעם, כי כל החוטא בעבירות מסוג זה עלול להידרש לשלם מחיר יקר, ואף באובדן חירותו לתקופה ממושכת..."

22. בית המשפט העליון שב לאחרונה והדגיש את הסכנה הפוטנציאלית הטמונה בעבירות הנשק, בציינו כי "אין להמעיט בחומרתן של עבירות הנשק, בסכנה הנשקפת מהן לחיי אדם, ובפגיעתן החמורה בשלום הציבור וביטחון, המחייבות כולן הטלת ענישה משמעותית, גם על נאשם הנעדר עבר פלילי שלא כמערער שבפנינו" (ע"פ 4215/18 חטיב נ' מדינת ישראל (8/7/18)). בית המשפט העליון אף הבהיר בפסיקתו את המגמה הקיימת לאחרונה להחמיר בענישה בגין עבירות הנשק, וזאת כהאי לישנא:

"...המגמה הניכרת בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות היא להחמיר בעונשם של המורשעים בעבירות נשק, תוך מתן ביטוי עונשי הולם לסכנה הנשקפת מהם (ע"פ 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל (04.12.2011))" (ע"פ 2802/18 ג'ואמיס נ' מדינת ישראל (26/7/18)).

23. ומהתם להכא:

במקרה דנן המדובר במי שהחזיק ברשותו נשק דמוי רובה סער מסוג M-16/4-M, הידוע כנשק אוטומטי, וזאת לצד מחסנית תואמת, דבר המוסיף נופך של חומרה לנסיבות ביצוע העבירה. לכך יש להוסיף את העובדה שאין עסקינן במי שעברו הפלילי נקי ללא רבב, כי אם במשיב שקיים לחובתו, כאמור, רישום פלילי קודם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בגינה הושתו עליו, מבלי להרשיעו בדין, הן צו של"צ והן צן מבחן, אשר לא היה בהם כדי להרתיעו מלבצע את העבירה החמורה שבפנינו. יתרה מכך, מתסקיר שרות המבחן עולה קיומו של סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד מצדו של המשיב, דבר המדבר בעד עצמו לענין מסוכנותו של המשיב והעובדה שהוא לא הפיק לקח מההלך השיקומי בו היה נתון בעבר.

24. כאן אוסיף ואציין, כי בחינת עיקר פסיקתו של בית המשפט העליון מלמדת כי ככלל מוטלים עונשי מאסר בפועל של ממש על מי שהורשע בביצוע עבירות נשק, לרבות עבירה של החזקת נשק שלא כדין (ראו, לדוגמא: ע"פ 4329/10 אסמעיל נ' מדינת ישראל (25/10/10) בו נדחה ערעור על עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, שהושת על נאשם שהורשע בעבירה שעניינה החזקת אקדח טעון ותחמושת במצב נצור, וכן ע"פ 5604/11 נאסר נ' מדינת ישראל (5/10/11) בו נדחה ערעור על עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, שהושת על נאשם בעל עבר פלילי, שהורשע בעבירה שעניינה החזקת אקדח ומחסנית עם כדורים, תוך שנקבע כי אף אם האקדח לא היה תקין, הרי שאין בכך כדי להפחית

את המסוכנות). לאחרונה דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של חלק ממוותב זה, לפיו הוחמר עונשו של מי שהורשע בביצוע עבירה דומה של החזקת נשק שלא כדין מעונש של 6 חודשי מאסר בפועל בעבודות שרות לעונש של 9 חודשי מאסר בפועל (ראו: רע"פ 5757/18 מריסאת נ' מדינת ישראל (2/8/18)).

25. אי לכך, ונוכח חומרת העבירה שבפנינו, גובר האינטרס הציבורי על נסיבותיו האישיות של המשיב ודורש הטלת עונש של מאסר בפועל של ממש עליו. תסקיר שרות המבחן מהווה המלצה בלבד בפני בית המשפט הגוזר דינו של נאשם, כפי שעולה מהדברים הבאים שנאמרו ברע"פ 5023/18 בדיר נ' מדינת ישראל (28.6.2018):

" יש אמנם לייחס חשיבות רבה לתסקיר שירות המבחן, אשר מספק תמונה עשירה ומקצועית ביחס להיבטים שעליהם הוא מופקד. ואולם, אין לראות בהמלצתו של שירות המבחן הכרעה שיפוטית. הכרעה זו מסורה אך ורק בידי בית המשפט, אשר בסמכותו לשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים באשר לעונש שיש להטיל על נאשם".

26. עוד אוסיף, כי בנסיבות שבפנינו, אשר פורטו לעיל, אין מקום לסטות לקולא בעניינו של המשיב ממתחם העונש ההולם, מטעמים של שיקום, ולהשית עליו עונש שאינו כולל מאסר של ממש.

27. מנגד, אין מקום למצות את הדין עם המשיב בתיק זה ולהשית עליו תקופה ארוכה של מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריא, וזאת נוכח מכלול הטעמים לקולא, לרבות עברו הלא מכביד, נסיבותיו המצטיירות ממקרא התסקיר, הודאתו בהזדמנות הראשונה, חרטתו ותנאי השחרור המגבילים בהם היה נתון, כאמור. בכל הטעמים הנ"ל יש כדי להצדיק הטלת מאסר בפועל על המשיב אך לתקופה של 8 חודשים, מה גם שערכאת הערעור, כידוע, אינה ממצה את הדין עם נאשמים.

28. בסיכומי של דבר, אני מציעה לחבריי הנכבדים להרכב לקבל את ערעור המדינה בתיק זה ולהטיל על המשיב עונש של מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 17/5/17 עד ליום 21/6/17), וזאת תוך הותרת רכיבי הענישה של המאסר המותנה, הקנס הכספי וההתחייבות הכספית- על כנם וביטולו של צו המבחן.

ר. ב. שופט

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]:

אני מסכים.

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

השופטת תמר נאות-פרי:

אני מסכימה.

ת. נאות-פרי, שופטת

הוחלט פה אחד לקבל את הערעור ולהטיל על המשיב עונש של מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 17/5/17 עד ליום 21/6/17), וזאת תוך הותרת רכיבי הענישה של המאסר המותנה, הקנס הכספי וההתחייבות הכספית- על כנם וביטולו של צו המבחן.

המשיב יתייצב למאסרו בבית סוהר ימ"ר קישון ביום 7.10.2018 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

הביטחונות שהפקידו המשיב במסגרת ההליך בבית משפט קמא ישמשו להבטחת התייצבותו לתחילת המאסר.

אנו מורים על צו עיכוב יציאת המשיב מהארץ עד להתייצבותו למאסר.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ט, 13 ספטמבר 2018, במעמד הצדדים.

ר. בש, שופטת

ת. נאות-פרי,
שופטת

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

--